

“HABLE EN CRISTIANO”.

Estic llegint una bonica novel·la històrica, traduïda del francès. Escrita per un algerí, berber o amazic, anomenat Anouar Benmalek. Molt conegut, com és lògic, per aquelles terres i també a França. Una lluitador per la democràcia. Berber, significa bàrbar (estranger), és el nom que han posat a aquest poble autòcton del Nord d'Àfrica. Però ells s'anomenen amazic, que vol dir: Poble lliure.

Doncs bé, aquesta novel·la està contextualitzada al segle XVII, pels voltants de l'any 1610. Anys després de l'expulsió dels àrabs de la Península Hispànica, que havia estat una terra plural. El lloc és en la convulsiva Sevilla. Una morisca, Maria (aquest és el títol de l'original en francès. Traduïda al castellà amb el títol “La esclava”) lluita per la seva llibertat en front a les destroces inhumanes fetes per les tropes de Felip V.

Una llei prohibia, -per poder dominar ben bé els moros convertits a la fe cristiana, anomenats moriscos per tant a la força- parlar en àrab en públic com tampoc entre ells ni a casa seva. Era la forma d'anihilar-los per complet: Perdre la seva llengua. Així oblidar la cultura. I integrar-se en un món o cultura estrangera. En breus paraules, perdre la seva identitat i la seva dignitat. Qui no seguia aquest camí, era maltractat/da o matat. La novel·la se'n fa ressò d'una forma molt real.

I en aquesta situació de domini total, dràstic, sense llei per als vençuts o convertits, les portes de les cases havien d'estar sempre obertes per tal que el control fos absolut. Al més petit intent o conat de parlar en la llengua nadiua, l'àrab, sentien a dir: “Hable en cristiano”. La parla dels soldats era el castellà. La frase, dita per alguns cristians, que odiaven els moros (amor cristià?) era el gran insult. La podem reflexionar així: “Tu que ets encara musulmà per bé que ho amagues, has de parlar en cristià, que és la fe nova que has professat voluntàriament(!)”. És a dir, parlant en “cristià”, oblidaràs els teus orígens. D'aquí el gran atac a la parla berber o amazic.

Jaume Patuel

Abril 2013